

ሸጠደናዊ
ቤት-ትምህርት
ኅሓደሰት መጻሕፍት

Tigrinska

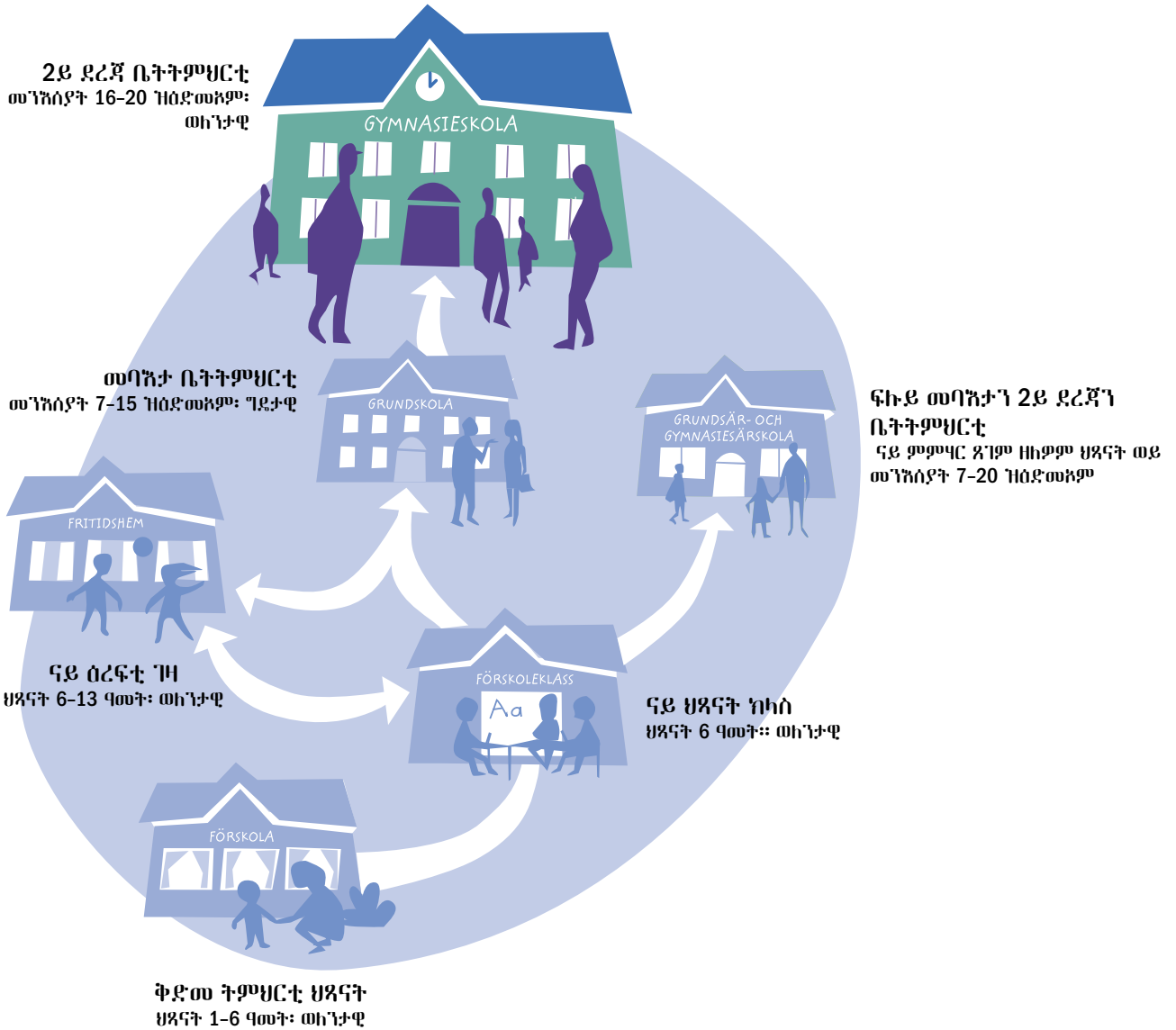
ኅመኅኸሰያት 16-20 ዝሰደመኸም

2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርት

Skolverket

አዚ ናይ ሸወደን ቤት-ምህርቲ ኸዩ

ካብቲ ውለድካ 1 ዓመት ዝመልኦሉ እዋን ጀሚሩ ናብቲ ቅድመ ትምህርቲ ኪኸይድ ይኽእል። ኣብኡ ጸወታ ኣገዳሲ እዩ። እቲ ህጻን 6 ዓመት ምስ መልእ ናብ ናይ ህጻናት ክላስ ኪኣቱ ይኽእል። ቅድመ ትምህርቲ-ብ ናይ ህጻናት ክላስን ወለንታዊ እዩ።

ደቂ ኣስታት 7 ዓመት ምስ ኮኑ ኩሎም ህጻናት ናብ መባእታ ቤት-ምህርቲ ይኸዱ። ናይ ትምህርቲ ግደታ ካብ 1-9 ዓመተ - ትምህርቲ ማለት 9 ዓመት የጠቓልል።

ብድሕርዚ መብዛሕትኦም መንክሰያት ንሰለስተ ዓመት ናብ 2ይ ደረጃ ቤት-ምህርቲ ይኸዱ። ሓደስቲ መጻእቲ ኮይኖም ቀዋሚ ናይ መንበሪ ፍቓድ ዘለዎም፡ ዕስራ ዓመት ምስ መልኡ ቅድሚ ናይ ቀውዒ ሰመስተር 2ይ ደረጃ ቤት-ምህርቲ ኪጅምሩ ይኽእሉ። ሓተትቲ ዕቕዑ ሽኡ ቅድሚ 18 ዓመት ምምላኦም። ግን ብቑዕ ናይ ትምህርቲ ምስክር ወረቐት ድማ የድሉ። 2ይ ደረጃ ቤት-ምህርቲ ንዩኒቨርሲቲን ንኮለጅን የዳሉ፡ ወይ ከኣ ብቐጥታ ስራሕ ንምጅማር ይጠቅም።

2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ንስራሕን ንቐጻኪ ትምህርትን የዳኩ

ናይ ሸወደን 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ወለንታዊ እዩ። ይኹንም በር ድሕሪ መባእታ ቤት-ትምህርቲ ዳርጋ ኩሉ ተመሃራይ እዩ ናብ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ዚኸይድ። በዚ ከኣ ድሕሪ ምዝዛም 2ይ ደረጃ ትምህርቲ እቲ ተመሃራይ ንቐጻሊ ትምህርትን ንቐጥታዊ ስራሕን ይዳሎ።

2ይ ደረጃ ትምህርቲ ዝበዝሕ ግዜ ሰለስተ ዓመት እዩ ዚወስድ። ዝበዝሑ ተመሃሮ ድሕሪ መባእታ ቤት-ትምህርቲ ኣብ 16 ዓመቶም ቀጥታ እዮም ዝጅምሩ። ትምህርቲ፣ እንተ ደንጎዮ እቲ ሰብ ዕስራ ዓመት ምስ መልኦ ኪጅምር ይግባእ። እቶም ካብዚ ዕድመዚ ንላዕሊ ዝኾኑ ኣብቲ ናይ 2ይ ደረጃ ናይ ዓበይቲ ቤት-ትምህርቲ ኪምሃሩ ይኸእሉ።

ናይ ምምሃር ጸገም ዘለዎም መንእሰያት ነቲ ልሙድ ትምህርቲ ኪሰዕቡዎ ምስ ዘይኸእሉ ናብቲ ፍሉይ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ኪኸዱ ይኸእሉ። ብዛዕባዚ ፍሉይ ቤት-ትምህርቲዚ ኣብቲ እተፈልየ ብሮሹር ወይ መጽሔት ብተወሰኸ ኣንብብ።

2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ኣይክፈሉን እዩ። ማለት ተመሃራይ ንትምህርቲ ንመጻሕፍቲ ንናውቲ ትምህርቲ ዝኸፍሎ ነገር የልቦን። እተን ኣብያተ-ትምህርቲ ነቲ ናይ መግቢ ወጻኢታት ኪኸፈለን መሰል ኣለወን። ኩሉ ኣብ 2ይ ደረጃ ዚምሃር ተመሃራይ ናይ ትምህርቲ ገንዘባዊ ሓገዝ ኪረክብ መሰል ኣለዎ።

ንምርጫ ዝቐርባ 18 መደባት 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ

2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ 18 ንምርጫ ዝቐርባ ሃገራዊ መደባት ኣለዎ። ዓሰርተው ክልተ ናይ ሞያ መደባት እየን። እዚ ንኣኻ ከም ተመሃራይ መጠን 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ምስ ወዳእካ ብቐዕ ሞያ ሒዘካ ስራሕ ከም እትረክብ ይገብረካ። እተን ዝተረፉ ሽድሽተ መደባት ከኣ ንዩኒቨርሲቲ ወይ ንኮለጅ ንክትቅጽል የዳልዎኻ።

ንሱኻ ናይ ኮለጅ መዳለዊ መደብ እተሳተፍካ ቀጥታ ናብ ኮለጅ ንክትኣቱ ዓቕሚ/ሰልጣን ኣሎካ። ገለ ናይ

ኮለጅ ትምህርቲ ግን ነቲ ተመሃራይ ኣብ ገለ ሳብጀክት ምስክር ወረቐት ክቐርብ ይጠልባ። እዚ ከኣ ፍሉይ ብቐዓት ይብሃል። ንሱኻ ሞያዊ መደብ ዝመረጽካ ነቲ ብሽወደን ወይ ብእንግሊዝ ዚወሃብ ኮርሳት ክትመርጽ ይግበኣካ። እዚ ድማ ንኣኻ ኣብ ኮለጅ ንክትምሃር መሰረታዊ ብቐዓት/ሰልጣን ይህበካ።

ክተን 18 መደባት 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ

ሞያውያን መደባት	ናይ ኮለጅ ምድካው መደብ
<ul style="list-style-type: none">ናይ ህጻናትን ናይ ዕረፍቲ ግዜን መደብናይ ህንጻን ቅየሳን መደብናይ ኤለክትሪክን ጸዓትን መደብናይ ተሽከርካርን መግዳዘን መደብናይ ንግድን ምምሕዳርን መደብናይ ኢ.ደ - ጥበብ መደብናይ ሆተልን ቱሪዝምን መደብናይ ኢንዱስትሪ ተክኒክ መደብናይ ተፈጥሮ ሃብቲ መደብናይ ሪስቶራንትን መግብታትን መደብናይ VVS ን ጥሪትን መደብናይ ክንክንን ጥዕናን መደብ	<ul style="list-style-type: none">ናይ ቊጠባ መደብናይ ስነ-ጽባቕ መደብናይ ሁማኒቲስ መደብናይ ተፈጥሮኣዊ ሳዮንስ መደብናይ ማሕበራዊ ሳዮንስ መደብናይ ተክኒክ መደብ

ካልእ ሰልጠናታትውን ኣሎ። ንኣብነት ናይ ስፖርት ሰልጠና። ኣብ ልዕልዚ ከኣ ናብቶም ንሃገራዊ መደባት ብቐዓት ዘይብሎም ተመሃሮ ዝዓለመ ሓሙሽተ መእተዊ መደባት ኣሎ።

ንምጅማር እዚ የድኪ

ኣብ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ንምጅማር ናይ ሓድሓደ ናይ መባእታ ትምህርቲ ሳብጀክትታት ብቐዕ ናይ ምስክር ወረቐት የድሊ።

ኩሉ ናይ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ መደባት ብቋንቋ ሽወደንን፣ ብቋንቋ ሽወደን ካልኣይ ቋንቋን፣ ብእንግሊዝን ብማትሶን ናይ መሕለፊ ነጥቢ ይጠልብ።

ንምያዊ መደብ ብውሕዱ ብተወሳኺ ብሓሙሽተ ሳብጀክት (ዓይነት ትምህርቲ) መሕለፊ ነጥብታት ይጠልብ። ንኮለጅ ምድኣው ድማ ብተወሳኺ ብትሽዓተ ሳብጀክት መሕለፊ ነጥቢ የድሊ።

ክቲ ትምህርቲ ብኻምዚ ይሰራዕ

ናይ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ እተፈላለዩ ክፋላት ኣለዎ

- ገለ ሳብጀክትታት ኣብ ኩሉ ናይ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ሕደ እዩ። ንሱ ኸኣ እንግሊዝ፣ ታሪኽ፣ ስፖርትን ጥዕናን፣ ማትሱ፣ ተፈጥሮኣዊ ሳዮንስ፣ ሃይማኖት፣ ማሕበራዊ ሳዮንስን ሽወደን ወይ ሽወደን ከም ካልኣይ ቋንቋን እዩ።
- እቶም ተመሃሮ ነቲ ዝመረጹዎ ሳብጀክትታት ዚትንክፍ ካልእ ብዙሕ ሳብጀክትታትውን ይመሃሩ እዮም። ኣብ ርእሰዚ እቲ ተመሃራይ ኣብ ውሽጥቲ ዝመረጸ መደብ እተፈላለዩ ሸንኻት ወይ ዝንባሌታትውን ይመርጽ እዩ።

- ኣብ መወዳእታ እቲ ተመሃራይ ውልቃዊ ምርጫ ይገብር። ንኣብነት ሓደ ሰብ ድሕሪ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ናብ ኮለጅ ዘሳገር ሳብጀክት ኪመርጽ ይኽእል።

ንስኻ ናይ ሞያ መደብ እትወስድ ሰብ፣ ዝበዝሕ ናይ ትምህርቲ ግዜኻ ኣብ ክለስ/ክፍሊ ኢኻ እተሕልፎ ግን ፍርቂ ናይቲ እዋን ትምህርቲ ድማ ኣብቲ ናይ ስራሕ ቦታ ተሕልፎ። ዝበዝሐ ግዜ ኣብቲ ናይ ስራሕ ቦታ ከተሕልፎ ምስ እትደሊ ግን ናይ ካልኣይ ደረጃ መለማመዲ ስልጠና እዩ ዚብሃል።

ነጥብታትን ደረጃን

ሽድሽተ ናይ ነጥብታት ደረጃታት ኣሎ፤ እዩ፣ ቢ፣ ሲ፣ ዲ፣ ኢ፣ ኤ፣ ኤፍ። ንመሕለፊ፣ ኣይ እቲ ዝለዓለ ኢ ድማ እቲ ዝተሓተ ነጥቢ እዩ። ኤፍ ተሪፍካ ማለት እዩ። ኣብ ነፍሲወከፍ ዚጭረሽ ኮርስ፣ ነጥብታት ይወሃብ።

እቲ ቤት-ትምህርቲ ንስኻ ከም ተመሃራይ መጠን እንታይ ፍልጠት ክትሕዝ ከም እትኽእል ዘርእይ ናይ ፍልጠት ጠለባት ኣለዎ። ኣብ ኩሉ ኣብያተ-ትምህርቲ ሽወደን ከኣ ሕደ እዩ። እቲ ዚወሃብ ነጥቢ ምስቶም ካልኣት ደቂክለስ/ደቂ ክፍሊ ዘወዳድር ዘይኮነስ እቲ ተመሃራይ ነቲ ናይቲ ኮርስ ጠለባት ብኸመይ ተዋጺኡዎ ኣብ ዚብል ርእይቶ እተመርኮሰ እዩ።

እቲ መምህር ቅድሚ ነፍስወከፍ ሓድሽ ኮርስ ንእተፈላለዩ ነጥብታት እንታይ ከም ዘድሊ ኪሕብር እዩ። ከም ተመሃራይ መጠን እቲ ኮርስ እናተኸየደ ከሎ፣ ነቲ መምህር ብዛዕባ ኣብ ከመይ ደረጃ ከም ዘሎኻ ክትዛረቦ ትኽእል። ነጥብኻ ምስ ረኽብካ ግን፣ ይረኣየለይ ክትብል ኣይትኽእልን።

እቲ ትምህርቲ ወይ ስልጠና ብናይ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ስራሕ እዩ ዚድምደም። ከም ተመሃራይ መጠን ነቲ ኩሉ እተመሃርካዮ ናይ ብሕትኻ ዕዮ ብምስራሕ ትጥቕልሎ። ንኸትሓልፍ፣ እቲ ዕዮ ጽቡቕ ነጥቢ ኪረክብ ኣለዎ።

ናይ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ኣገደሰቲ ሕግታት

ከም ተመሃራይ መጠን ትምህርትኻ ንክትውድእ ካብቲ ቤት-ትምህርቲ ሓገዝ ናይ ምርካብ መሰል ኣሎካ። እቲ ቤት-ትምህርቲ ብወገንካ ዝክኣለካ ክትጽዕር ይጽበየካ።

2ይ ደረጃ ትምህርቲ ንምጅማር ወለንታዊ እዩ። ኣብኡ ምስ ኣተኻ ግን ኣብቲ ንጥፈታት ክትካፈል ኣሎካ። ኣብኡ ምህላውካ ግን ወለንታዊ ኣይኮነን። ምስ እትሓምም ንቤት-ትምህርቲ ክትሕብር ይግባእ። ሓደ ካብ ትምህርቲ ብዙሕ እዋን ዘብኩር ተመሃራይ ነቲ ትምህርቲን ነቲ ትምህርታዊ ሓዝቱን ኪኸሰሮ ይኽእል እዩ።

መታን እቲ ትምህርቲ ብግሩም መገዲ ኪካየድ፣ ሕግታትን መምርሒታትን የድሊ። ኩሉ ተመሃራይ ናይ ውሕስነትን ትምህርታዊ ቅሳነትን መሰል ኣለዎ። ሓደ ተመሃራይ ደጋጊሙ ነቲ ክላስ/ክፍሊ ምስ ዚርብሾ እቲ መምህር ካብ ክላስ/ክፍሊ ኪሰግ ይኽእል እዩ። ኣብ ገለ ዕቱብ ኩነታት እቲ ተመሃራይ ናይ ጽሑፍ መጠንቀቕታ ኪወሃቦ ይኽእል።

ቤት-ትምህርቲ ምምራጽ

ሓደ ሰብ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ወይ ቤት-ትምህርቲ ንምምራጽ ሓገዝ ምስ ዝደለ ነቲ ናይ ትምህርቲ ኣማኻሪ ኪዛረቦ ይግባእ። ከምዚ ኣቶም ዝበሉ ሰባት ኣብ ኩሉ ኣብያተ-ትምህርቲ ይርከቡ፣ ማለት ኣብ መባእታን ካልኣይ ደረጃን ቤት-ትምህርቲ። ንሱ ወይ ንሳ ነቲ እትወስዶ ናይ ትምህርትን ሞያን መደባትካ ክትውስን ይሕገዙኻ።

ከም ተመሃራይ መጠን ናበዩናይ ቤት-ትምህርቲ ክትከይድ ከም እትደለ ክትመርጽ ትኽእል። ማለት ኣብ ውሽጢ ወይ ወጻኢ ኮምፎንካ። ግን ከኣ ቦታ ንምሓዝ ብዙሕ ውድድር ኣለዎ፣ ነጥቢውን ወሳኒ ተራ እዩ ዚጻወት። እቲ ኮምፎን ናቲ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣለዎ ግን ከኣ ግላውያን ኣብያተ-ትምህርቲውን ኣለዎ። ግላዊ ቤት-ትምህርቲ ከም ሓደ ኩባንያ፣ ምምሕዳር ወይ ማሕበር

ኪመሓደር ይኽእል። ኩሉ ቤት-ትምህርቲ ኣይክፈሎን እዩ፣ ሕደ ዝኾነ ናይ ፍልጠት ጠለብ ድማ ኣለዎ።

ንናይ ትምህርታዊ ሓገዝውን መሰል ኣሎካ፣ ማለት ኣየናይ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ብምምራጽካ ብዘየገድስ፣ እቶም ኣብ ናይ ካልእ ኮምፎን ቤት-ትምህርቲ ወይ ናብ ግላዊ ቤት-ትምህርቲ ኪኸዱ ዚደልዩ፣ ናብቲ ናይቲ ቦታኡም ኮምፎን እዮም ዘመልክቱ።

ኣብ ታሽዓይ ክፍሊ ብግዜ ጽድያዊ ሰመስተር ኢዩ ናብ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ መጠየቕታ ዚጸሓፍ። ኣብ ግዜ ቀውዒ ናይ መፈለግታ ምቕባል ተመሃሮ ኣሎ፣ ግን እቲ ናይ መጠረስታ ምቕባል መጀመርያ ኣብ ግዜ ሓጋይ እዩ። ናይ ቀውዒ ሰመስተር ነጥቢ ነቲ ናይ ምቕባል እንተታትን ቦታን ይውስኖ። ስለዚ ብኣጋኡ ኣብ ብዙሓት ኣብያተ-ትምህርቲ መጠየቕታ ምቕራብ ዝበለጸ እዩ።

ተመሃራይ ሓካፍነት ይሰከም ጽኑ ድማ ይገብር

ኩሉ ናይ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ተመሃራይ ኣብቲ ቤት-ትምህርቲ ከሰምዕ፡ ኪሳተፍ፡ ሓላፍነት ኪሰከም ኪኸእል ኣለዎ። ቤት-ትምህርቲ ኣብ ደሞክራሲያዊ ክብርታት እተመሰረተ እዩ፡ ማለት ልክዕ ከም ካልእ ማሕበረሰብ፡ ሓንቲ ቤት-ትምህርቲ ኣብቲ ናይ ገዛእ ርእሳ ስራሓትውን ብደሞክራሲያዊ መገዳ ክትምራሕ ኣገዳሲ እዩ።

ብዛዕባ ትምህርቲ ንምዘራብ ተመሃሮ ነቲ መምህር እንተወሓደ ሓንሳእ ኣብ ሰመሰተር ኪራኸቡዎ ይግባእ። እዚ ከኣ ናይ ምዕባለ ዘተ ይብሃል። ወለዲ ኣብኡ እንተ ተኸፈሉ ጽቡቕ እዩ።

በዚ መሰረትዚ ከም ተመሃራይ መጠን ትምህርቲ ከመይ ይክየድ ከም ዘሎን ከመይ ከም ዚሰመዓካን ንኸትዘቲ ተኸእሎ ኣሎካ። ከምኡ ምግባር ርእይቶኻ ንኸተሰምዕን ብዛዕባ ስራሕካ ሓላፍነት ክትሰከምን የኸእለካ። ነፍሰወክፍ ተመሃራይ ናይ ውልቁ ናይ መጽናዕቲ ትልሚ ኣለዎ።

ገና 18 ዓመት ዘይመለእካ ምስ እትኸውን ወለድኻ ኣብቲ ናይ ምዕባለ ዘተ ኪካፈሉ መሰል ኣለዎም። 18 ዓመት ዝመልኡ ተመሃሮ ግን ናይ ወለዶም ምስታፍን ዘይምስታፍን ባዕላቶም እዮም ዚውስኑዎ።

ትምህርቲ ቋንቋ ኣደን ፍኩይ ደገፍን

ሽወደን ዘይኮነ ካልእ ናይ ኣደ ቋንቋ ምስ ዚህልወካም ኣብ ገዛኻ ድማ ብኣኡ ምስ እትብረብ፡ ከም ተመሃራይ መጠን ብናይ ኣደኻ ቋንቋ ትምህርቲ ኪወሃበካ መሰል ኣሎካ። ከምዚ ኪኸውን ዚኸእል ነቲ ቋንቋ ትኸእሎ ምስ እትኸውንን እዮም ከማኻ ኪመሃሩ ዚደልዩ ድማ እንተወሓደ ሓሙሽተ ኾይኖም ብቑዕ መምህር ምስ ዚህሉ እዩ።

ምስ እትደለውን ብናይ ኣደኻ ቋንቋ ትምህርቲ ዚመርሓካ ሰብ ኪህልወካ መሰል ኣሎካ።

ሓደ ተመሃራይ ናብ 2ይ ደረጃ ዘእቲ ብቑዕ ነጥቢ ምስ ዘይህሉዎ፡ ናይ መዳለዎ/መላለዩ መደብ ትምህርቲ ኪወስድ ይኸእል።

ንኣብነት ነቶም ናብ ሃገር ሽወደን ሓደስቲ መጻእቲ፡ ደለይቲ ምስ ዚኾኑ፡ ኣብ ቋንቋ ሽወደን ዘለዎም ኣፍልጦ ንምምሕያሽ ተባሂሉ ናይ ቋንቋ መእተዊ ኮርስ ይወሃቦም እዩ።

ሓደ ተመሃራይ ኣብ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ኣትዩ ጽቡቕ ነጥቢ ምስ ዘየምጽእ ፍሉይ ደገፍ ይግበረሉ። እቲ ተመሃራይን መምህርን ሓለቓን ከምኡውን ወለዲ ተኣኪቦም ብዛዕባቲ ኪውሰድ ዘለዎ ስጉምቲ ይዘትዩ። እቲ ናይ ስጉምቲ መደብ እቲ ቤት-ትምህርቲ ነቲ ተመሃራይ ብኸመይ መገዳ ከም ዚሕገዝን እቲ ተመሃራይ ድማ ብወገኑ እንታይ ኪገብር ከም ዘለዎን ዚሕብር እዩ።

Den svenska
skolan för
nyanlända

Beställningsuppgifter:

Fritzes kundservice
106 47 Stockholm
Telefon: 08-690 95 76
E-post: skolverket@fritzes.se
www.skolverket.se

Beställningsnr: 15:1467

ISBN: 978-91-7559-181-0

Bilder: Folio, Michael McClain,
Matton, Johnér, iStock

Illustratör: Helena Halvarsson

Grafisk form: Jupiter Reklam

Grafisk produktion: Space360

Översättning: Space360

Tryck: Lenanders Grafiska, 74088

Skolverket

skolverket.se/nyanlanda